

tussen Duin & Dijk

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 9 1 ● 2010

Provinciale Organisaties Flora en Fauna

In 2000 is een aantal provinciale en regionale organisaties in Noord-Holland gaan samenwerken onder de naam Provinciale Organisaties voor Flora en Fauna Noord-Holland (POFF). Tot nu toe nemen hieraan deel de SVN, de Vlinderstichting, NOZOS, RAVON, KNNV, de weidevogelwerkgroepen, de Vrijwilligersraad van de Natuurvereniging Waterland en de Stichting Zoetwatervissen. De POFF staat open voor alle nog niet aangesloten vrijwilligersgroepen die zich actief bezighouden met natuuronderzoek. De POFF hoopt door samenwerking het natuuronderzoek te stimuleren en te versterken. In het verleden was sprake van versnippering van activiteiten, waardoor belangrijke informatie dikwijls beperkt bleef tot de eigen groep. De POFF wil kennis van en gegevens over flora, fauna en landschap bekend maken bij zo veel mogelijk vrijwilligers.

Dagelijks bestuur Provinciale Organisaties voor Flora en Fauna (POFF)

Voorzitter: Wim Ruitenbeek

Coördinator: J. Beets.

Correspondentie per e-mail: j.beets@landschapnoordholland.nl

Bij de POFF aangesloten organisaties:

De Vlinderstichting

Contactpersoon: Klaas Kaag, Kofstraat 14, 1784 RP Den Helder.

Tel. 0223-630144. e-mail: klaas.kaag@hetnet.nl

Vrijwillige Weidevogelbescherming, Landschap Noord-Holland

Contactpersoon: Stijn van Belleghem, Postbus 257,

1900 AG Castricum. Tel. 0251 662248.

Noord-Hollandse Zoogdierstudiegroep (NOZOS)

Contactpersoon: Jan Wondergem, Gele varaan 64,

1704 TK Heerhugowaard. Tel. 072 5740614,

e-mail: jwondergem@sbwinfra.nl

Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN)

Contactpersoon: Wim Ruitenbeek, Nassauplein 17,

1815 GN Alkmaar. Tel. 072 5124089.

Vrijwilligersraad van de Vereniging voor agrarisch natuur en landschapsbeheer Waterland. Land en Dijken

p/a: Koemarkt 53 I, 1441 DB Purmerend.

Stichting Zoetwatervissen Noord-Holland

Contactpersoon: Sjoerd Veenstra, Raadhuisstraat 58, 1541 JD Koog aan

de Zaan. Tel. 075 616 3924, e-mail: s.o.veenstra@wxs.nl

Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging,

Gewest Noord-Holland (KNNV)

Contactpersoon: Jan Marbus, Dorpsstraat 10a, 1689 EV Zwaag

Tel. 022 923 0419, e-mail: dehooimbloem@hetnet.nl

Stichting Reptielen, Amfibieën en Vissen Onderzoek Nederland, afdeling Noord-Holland (RAVON)

Contactpersoon: Gertjan Martens, Nieuwe Zonneweg 32,

1033 JN Amsterdam. Tel. 06-51215386

Abonnementen: Een jaarabonnement kost € 13,75.

U kunt zich aanmelden door een brief of een e-mail met uw naam en adres te sturen naar:

Landschap Noord-Holland
t.a.v. abonneeadministratie Tussen Duin & Dijk
Antwoordnummer 263
1900 VB Castricum

- Telefoon: 088-0064455 • info@landschapnoordholland.nl
- Rabo 119139510

Tussen Duin & Dijk is een onafhankelijk blad gewijd aan het onderzoek en de bescherming van de natuur en het landschap in Noord-Holland. Het wordt gemaakt voor en door vrijwilligers met een speciale passie voor natuur. Of die passie nu de hele natuur geldt, of specifiek vogels, vlinders, vissen of vleermuizen, planten, mossen of vossen. Het tijdschrift wordt uitgegeven door de Provinciale Organisaties voor Flora en Fauna (POFF) en verschijnt viermaal per jaar.

Redactie: Frode Numan, Bert Pijs, Wim Ruitenbeek, Peter Spanenburg, David Tempelman, Frank Visbeen, Martin Witteveldt, Piet Zomerdijk, Miranda Zutt-van der Made.

Vaste medewerker: Jos Zwarts.

Redactieadres: Frank Visbeen,

Blauwpijpstraat 6, 1019 KW Amsterdam.

e-mail: redactie@tussenduinenendijk.nl

Website: <http://www.tussenduinenendijk.nl>

Redactieraad: Friedjof van den Bergh, Bert

Buizer, Nico Jonker, Klaas Kaag, Jan Marbus,

Erik Menkveld, Harm Niesen, Pim de Nobel, Kees

Scharringa, Johan Stuart, Dirk Tanger, Mark van

Til, Wim Tijsen, Ron van 't Veer.

Vormgeving: 2B, Bredewold & Buczynski,

Haringhuizen.

Druk: Springeruit Drukwerk, Schoorl.

Opplage: 1400.

© Auteursrecht voorbehouden. Overname is slechts toegestaan na voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

ISSN: 1570-7261

Richtlijnen voor kopij: Auteurs wordt verzocht

om de richtlijnen voor het schrijven van een

artikel op te vragen. Zij dienen zich hieraan te

houden. De richtlijnen kunnen worden

aangevraagd bij bovenstaand redactieadres.

Digitale Nieuwsbrief Ecoteller: Voor nieuwtjes en

oproepen betreffende inventarisaties in Noord-

Holland: neem een gratis abonnement op de

digitale Nieuwsbrief Ecoteller via www.ecoteller.nl.

De nieuwsbrief verschijnt elke drie maanden.

● **Fazant.** Foto: Martin de Koning.

Achtergrondfoto: Noordd uinen bij Den Helder.

Foto: Bert Pijs.

Gesleep

Wisenten in het Kraansvlak, vossen op Vlieland en boomkikkers in de Amsterdamse Waterleidingduinen: een klein rijtje voorbeelden van een groot aantal planten en dieren op plaatsen waar ze oorspronkelijk niet voorkwamen. Ze zijn er door mensen heen gesleept. De motieven om dat te doen verschillen en zijn meestal onduidelijk. Dat geldt niet voor de wisenten. De uitzetting ervan in het Kraansvlak is een goed begeleid experiment in het kader van natuurbeheer, waarvan de gevolgen nauwkeurig in kaart gebracht worden en dat gestopt kan worden als die gevolgen ongewenst zijn. Maar de meeste uitzettingen gebeuren anoniem en illegaal en de redenen kunnen variëren van kwaadwillige pesterij tot goed bedoelde, maar domme pogingen de natuur te verrijken.

In al deze gevallen worden in ieder geval exoten aan onze inheemse flora en fauna toegevoegd. 'Exoten' zijn niet alleen organismen uit verre streken, zoals Amerikaanse vogelkokers, halsbandparkieten of Chinese wolhandkrabben. Ook dieren die weliswaar in delen van Nederland leven, worden in feite een exoot zodra ze door mensen naar plekken gebracht worden waar ze op eigen gelegenheid niet kunnen komen. De vos op Vlieland is daar een sprekend voorbeeld van en voor de boomkikkers in de Hollandse duinen geldt waarschijnlijk het zelfde.

Dergelijke uitzettingen moeten we zo krachtig mogelijk veroordelen. Wij moeten de natuur zelf zijn gang laten gaan en geen burgemeester willen spelen. In de natuur gaat het nu eenmaal niet alleen om 'hoe meer soorten, hoe meer vreugd'. Het effect van de komst van een nieuwe soort is meestal onvoorspelbaar. Er zijn tal van voorbeelden waarin vervalsing van flora en fauna hebben geleid tot ernstige verarming van ecosystemen. De relaties van organismen binnen een ecosysteem zijn altijd complexer dan wij kunnen weten en ingrepen kunnen dus altijd verkeerd uitpakken. Bovendien is het meestal erg moeilijk een exoot die zich eenmaal met succes gevestigd heeft, weer uit te roeien. Zelfs met een enkele vos op Vlieland is dat al buitengewoon lastig, met een groep boomkikkers in de duinen is dat onmogelijk. Eenmaal gevestigde exoten zullen we meestal gewoon moeten accepteren. Maar de moedwillige introductie van nog meer vreemde snuiters in onze natuur zou moeten stoppen.

De redactie

- 4 *Het leven van de roodzwarte borstelspinnendoder*

- 7 *Na de brand in de duinen van Bergen en Schoorl*

- 10 *Vogels in Noord-Holland*
Fazanten: Zal onze oudste exoot verdwijnen?

- 12 *Landschap lezen: Sneeuwkllokjes in de Schermer*

- 14 *Meeuweninventarisatie in Alkmaar in 2009*

- 18 *Boomkikkers veroveren Noord-Holland*

- 20 *Kokerjuffers en schietmotten*

- 23 *Nieuwsflits*

